

Manisa İl Sağlık Müdürlüğü
SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ-2019
Uzm. Dr. Derya GÜRSEL

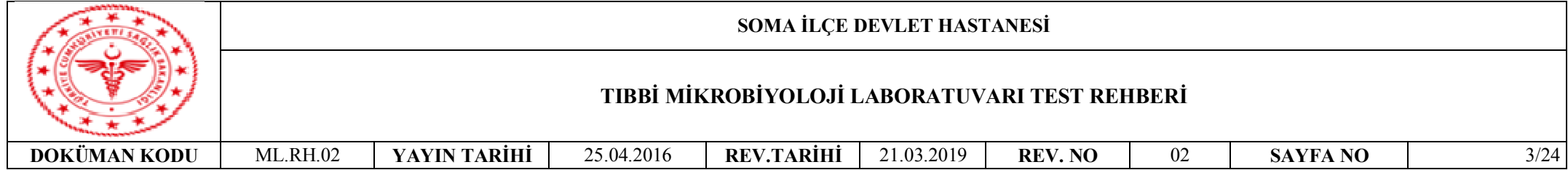
SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	2/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	------

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST LİSTESİ

1. HBsAg
2. Anti HBs
3. Anti HBcIgM
4. Anti HBcIgG/total
5. Anti HCV
6. Anti HIV
7. Anti HAV IgM
8. Anti HAV IgG/total
9. Anti Rubella IgM
10. Anti Rubella IgG
11. Anti CMV IgM
12. Anti CMV IgG
13. Anti Toxoplasma IgM
14. Anti Toxoplasma IgG
15. Brucella lam aglutinasyon (Rose Bengal)
16. Brucella tüp aglutinasyon (Standart Wright)
17. RPR/VDRL

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	3/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	------

26.1 Boğaz kültürü	26.9 Perikart sıvısı kültürü
26.2 Burun kültürü	26.10 Plevra sıvısı kültürü
26.3 İdrar kültürü	26.11 Periton sıvısı kültürü
26.4 Gaita kültürü	26.12 Kan kültürü
26.5 Vajinal/servikal sürüntü kültürü	26.13 Eklem sıvısı kültürü
26.6 Konjunktiva kültürü	26.14 Balgam kültürü
26.7 Yara Kültürü	26.15 Trakeal aspirasyon sıvısı kültürü
26.8 Kulak kültürü	26.16 Beyin Omurilik sıvısı (BOS) Kültürü

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	4/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	------

TETKİK İSTEME

Tetkik istemleri için hastane bilgi yönetim sisteminde (HBYS) hasta sayfasında(hasta kimliği doğrulanarak) yer alan "tetkik" menüsü seçilerek tetkik giriş sayfası açılır. Test seçimi tamamlandıktan sonra onaylanır ve hastalar örnek alma birimine yönlendirilir. Kan/örnek alma sekreteri hasta kimliğini kontrol eder (Bkz: Hasta kimliğinin doğrulanması talimatı), istek yapılan tetkikler için barkodları bastırarak uygun tüplerin üzerine yapıştırır ve hasta ile tüpleri hemşireye gönderir. Kültür istemi veya diğer mikrobiyolojik tetkikleri olan poliklinik hastalarına ise uygun örnek kapları üzerine barkod yapıştırılarak verilir, hasta kendisi örnek verecek ise nasıl örnek verileceği tarif edilir. Hekimin alması gereken örnekler için hasta test barkodu ve gerekirse örnek kabı verilerek istek yapan hekime yönlendirilir. Gereğinde mikrobiyoloji laboratuvarından bilgi alınır. Acil servis ve diğer servislerde test girişleri yapıp barkodları çıkarıldıktan sonra tüplerin /kapların üzerine yapıştırılır ve hastalardan alınan test materyalleri laboratuvara gönderilir. Örnek alımı yapan kişi ayrıca barkod üzerindeki bilgileri, hasta kimlik bilgilerini kimlik belgesi ile birlikte kimlik doğrulaması yaparak(Bkz: Hasta kimliğinin doğrulanması talimatı) örnek almalıdır. Örnekler alınca örnek alımı yapan kişi tarafından HBYS üzerinde örnek alım işlemi işaretlenir/yapılır. Alınan örnekler pnömatik sistem ile laboratuvara gönderilir.

ÖRNEKLERİN ALINMASI VE LABORATUVARA TRANSFERİ

A) Polikliniklere başvuran hastaların örnekleri

Tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarında çalışılan testler, bu testler için hangi örneğin hangi tüpe/kaba alınacağı ve transfer koşulları tablo 1’de bulunmaktadır. Polikliniklerden yapılan test istekleri onaylandıktan sonra örnek alma birimi sekreteri tarafından hasta kimliği kontrolü yapılarak barkodları çıkarılır. Barkodlar uygun tüplerin üzerine yapıştırıldıktan sonra kan alma biriminde kan örnekleri alınır. Kan alma işlemi tamamlanan hastalar sonuç verme süreleri konusunda bilgilendirilir. Test sonuçlarını poliklinikten alabilecekleri belirtilir. Kan alma biriminde alınan kanlar pnömatik sistem ile örnek kabul birimine ulaştırılır.

Kültür istemi olan poliklinik hastaları kan/örnek alma biriminde kültür örneğini nasıl vereceği hakkında bilgilendirilir. İstenen tetkik barkodu yapıştırılmış örnek kapları hastaya verilir. Hasta, örneğini kan/örnek alma birimine teslim eder. Burada örnek alma birimi sekreteri örneğin uygun şekilde alındığını, kapaklarının sıkıca kapalı olduğunu, üzerinde uygun tetkik barkodu yapıştırılmış olduğunu, hasta kimliğini kontrol eder; gereğinde eksikliklerin giderilmesini sağlar. Bu örnekler için örnek alma biriminde HBYS üzerinde örnek alım işlemi işaretlenir/yapılır. Örnekler laboratuvar örnek kabul birimine pnömatik sistem ile ulaştırılır.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	5/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	------

B) Servis hastalarının ve acil servise başvuran hastaların örnekleri

Servislerdeki hastaların örnekleri kendi birimlerinde alınır. Test istekleri HBYS'ye girildikten sonra teste uygun örnek tüpü/kabı seçimi yapılır, örnek kaplarına barkod etiketi yapıştırılır. Örnekler klinisyen/hemşire tarafından alınır, HBYS üzerinden örnek alım işlemi kaydedilir, bekletilmeden pnömatik sistem ile laboratuvara ulaştırılır. Hastanın kendisinin alması gereken örnekler için nasıl örnek vereceği hekimi/hemşiresi tarafından hastaya tarif edilir ve hasta kimliği doğrulanarak test barkodu yapıştırılmış örnek kabı hastaya verilir. Bu örnekler için örnek alma biriminde HBYS üzerinde örnek alım işlemi işaretlenir/yapılır. Örnekler bekletilmeden laboratuvar örnek kabul birimine en kısa sürede pnömatik sistem ile ulaştırılır .

ÖRNEKLERİN LABORATUVARA KABULU- RET KRİTERLERİ

Önek kabul alanına gelen örnekler laboratuvar çalışanı tarafından ölçütlere uygunluk açısından değerlendirilir; bu değerlendirmeye göre LBYS'de kabul veya reddedilir. Örneklerin kabul veya reddi kayıt altına alınır. Örneğin reddedilmesi durumunda ilgili hemşire ya da hekime ret işlemi hakkında bilgi verilir.

Örnek kabul kriterleri (genel)*:

- Tetkik istemi HBYS üzerinden uygun şekilde yapılmış örnekler
- Uygun barkodla etiketlenmiş örnekler
- Uygun/yeterli miktarda alınıp uygun koşul ve sürede laboratuvara ulaştırılmış örnekler
- Uygun örnek kabı/tüpüne alınmış örnekler
- İstenen test ile örneğin uyumlu olması
- Hasta kimlik bilgileri tanımlanmış örnekler

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	6/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	------

- Pıhtılı olmayan antikoagülanlı örnekler

Örnek ret kriterleri (genel)*:

- Etiketsiz veya hatalı etiketlenmiş, otomasyona girişi yapılmamış, hangi testlerin çalışılacağı belli olmayan örnekler
- Uzamış taşıma süresi veya uygun sıcaklık şartları sağlanmadan gönderilmiş örnekler, uzun süre uygunsuz koşulda bekletilmiş örnekler
- Uygun olmayan örnek kabı
- İstenen test ile örneğin uyumsuzluğu
- Yetersiz örnek (hastanın yaşı, genel durumu, invaziv teknik gerektirip gerektirmediği göz önüne alınarak)
- Üzerinde hasta kimliğinin belirgin olmadığı örnekler
- Son kullanma tarihi geçmiş tüplere alınmış örnekler
- Yanlış antikoagülanlı tüpe alınan örnekler
- Yeterli miktarda alınmamış örnekler
- Serumun/plazmanın hemolizli olması
- Bir başka materyalle kontamine örnekler (idrar örneğine dışkı karışması gibi)

*Testlere ve örneklerle göre kabul ve ret kriterleri Tablo 1’de belirtilmiştir.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	7/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	------

SONUÇ VERME:

Çalışılan testlerin sonuç verme süreleri Tablo 1’de belirtilmiştir.

Poliklinik hastalarına örnek alma biriminde sonuç verme süreleri ile ilgili yazılı ve sözlü bilgilendirme yapılır.

Sonuç verme süreleri bazı durumlarda değişebilir (yetersiz veya fazla alınan örnekler, yanlış örnek, hemolizli örnek, lipemik örnek, pıhtılı örnek, cihazların analize hazırlanması sırasında kalibrasyon ve kontrolde yaşanan sıkıntılar, cihaz arızaları, otomasyon problemleri; kültür örnekleri için geç-güç üreme, pasaj gerekmesi, ileri tanımlayıcı işlemler uygulaması, herhangi bir nedenle testin tekrarlanması vb.). Bu durumlarda HBYS’ de bilgi mesajı yayınlanarak bilgilendirme yapılır.

Tablo 1’de hangi testin hangi örneklerden çalışılabileceği, ön hazırlık işlemi gerektiren testler ile ilgili kurallar, örneklerin transferi ve laboratuvara kabulü ile ilgili kurallar, test çalışma yöntemi, sonuçların raporlanması ve yorumlanması ile ilgili bilgiler ve testlerle ilgili açıklamalar bulunmaktadır.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	8/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	------

TABLO 1: ÖRNEKLERİN ALIMI, TRANSFERİ, LABORATUVARA KABUL KURALLARI, TEST YÖNTEMİ, RAPORLAMA , YORUMLAMA ve AÇIKLAMALAR

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
------	-------	--	--	--------	--------------------------------	-------------

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	9/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	------

HBsAg Anti HBs Anti HBcIgM AntiHBcIgG/total Anti HCV Anti HIV Anti HAV IgM Anti HAV IgG/total Anti Rubella IgM Anti Rubella IgG Anti CMV IgM Anti CMV IgG Anti Toxoplasma IgM Anti Toxoplasma IgG	Serum	Cilt antiseptisi sonrası vakumlu jelli tüpe venöz kan örneği (7-8 ml) alınır. İntravenöz (IV) sıvı tedavisi uygulanan kolun üst seviyeleri <i>zorunlu kalınmadıkça</i> venöz kan alımı için uygun değildir. Ayrıca örnek mevcut venöz kataterden alınmamalıdır. Ancak başka seçenek yoksa IV infüzyona en az 10 dakika ara verdikten sonra kan alınabilir.	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Örnekler heparinizasyon öncesinde alınmalıdır. Aşırı lipemik/hemolizli örnekler, yanlış tüpte gelen örnekler, yetersiz miktardaki örnekler kabul edilmez.	Kemilüminesans (Sadece Anti-HBs, Anti Rubella IgG, Anti CMV IgG ve Anti Toxoplasma IgG testleri kantitatifdir.)	12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: 14:30 12:00-1400 arasında laboratuvara gelen örnekler: 16:00 14:00'dan sonra laboratuvara gelen örnekler: Ertesi gün 10:30	
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	10/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

Brucella lam aglutinasyon (Rose Bengal)	Serum	<p>Cilt antiseptisi sonrası vakumlu jelli tüpe venöz kan örneği (7-8 ml) alınır.</p> <p>İntravenöz (IV) sıvı tedavisi uygulanan kolun üst seviyeleri <i>zorunlu kalınmadıkça</i> venöz kan alımı için uygun değildir. Ayrıca örnek mevcut venöz kataterden alınmamalıdır. Ancak başka seçenek yoksa IV infüzyona en az 10 dakika ara verdikten sonra kan alınabilir.</p>	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Aşırı lipemik/hemolizli örnekler; yanlış tüpte gelen örnekler, yetersiz miktardaki örnekler kabul edilmez.	Lam aglutinasyon	<p>12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: 14:30</p> <p>12:00-1400 arasında laboratuvara gelen örnekler: 16:00</p> <p>14:00'dan sonra laboratuvara gelen örnekler: Ertesi gün 10:30</p>	
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul	Yöntem	Raporlanma ve	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	11/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

			kuralları		yorumlanma	
Brucella tüp aglutinasyon (Standart Wright)	Serum	Cilt antiseptisi sonrası vakumlu jelli tüpe venöz kan örneği (7-8 ml) alınır. İntravenöz (IV) sıvı tedavisi uygulanan kolun üst seviyeleri <i>zorunlu kalınmadıkça</i> venöz kan alımı için uygun değildir. Ayrıca örnek mevcut venöz kataterden alınmamalıdır. Ancak başka seçenek yoksa IV infüzyona en az 10 dakika ara verdikten sonra kan alınabilir.	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Aşırı lipemik/hemolizli örnekler; yanlış tüpte gelen örnekler, yetersiz miktardaki örnekler kabul edilmez.	Tüp aglutinasyon	12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: Ertesi gün 14:30 12:00'dan sonra laboratuvara gelen örnekler: 2 gün sonra 14:30	

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	12/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
RPR/VDRL	Serum	<p>Cilt antiseptisi sonrası vakumlu jelli tüpe venöz kan örneği (~5ml) alınır.</p> <p>İntravenöz (IV) sıvı tedavisi uygulanan kolun üst seviyeleri <i>zorunlu kalınmadıkça</i> venöz kan alımı için uygun değildir. Ayrıca örnek mevcut venöz kataterden alınmamalıdır. Ancak başka seçenek yoksa IV infüzyona en az 10 dakika ara verdikten sonra kan alınmalıdır.</p>	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Aşırı lipemik/hemolizli örnekler; yanlış tüpte gelen örnekler, yetersiz miktardaki örnekler kabul edilmez.	İmmunokromatografik, kalitatif	<p>12.00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: 14.30</p> <p>12:00-14:00 arasında laboratuvara gelen örnekler: 16:00</p> <p>14:00'dan sonra laboratuvara gelen örnekler: Ertesi gün 10:30</p>	

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	13/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
İndirekt Coombs (antikör tarama)	Serum	<p>Cilt antiseptisi sonrası vakumlu jelli tüpe venöz kan örneği (~5ml) alınır.</p> <p>İntravenöz (IV) sıvı tedavisi uygulanan kolun üst seviyeleri <i>zorunlu kalınmadıkça</i> venöz kan alımı için uygun değildir. Ayrıca örnek mevcut venöz kataterden alınmamalıdır. Ancak başka seçenek yoksa IV infüzyona en az 10 dakika ara verdikten sonra kan alınmalıdır.</p>	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Aşırı lipemik/ hemolizli örnekler; yanlış tüpte gelen örnekler, yetersiz miktardaki örnekler kabul edilmez.	Jel santrifugasyon	<p>12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: 14:30</p> <p>12:00-1400 arasında laboratuvara ulaşan örnekler: 16:00</p> <p>14:00'dan sonra gelen örnekler: Ertesi gün 10:30</p>	İndirekt Coombs testi pozitif saptanan hastalarda gereğinde antikör tanımlama ve titrasyonlu indirekt Coombs testi için ileri tetkik önerilir.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	14/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
Direkt Coombs (polispesifik)	EDTA'lı tam kan	Tam kan mor kapaklı EDTA'lı tüplere alınır. Tüplerin içerisinde pıhtı oluşmaması için kan alınır alınmaz tüp 5-6 kez yavaşca alt üst edilerek karıştırılır. Çalkalamaz. Kan alımı esnasında kanın işaretli çizgiye kadar alımına dikkat edilmelidir.	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Pıhtılı/hemolizli örnekler, yanlış tüpte gelen örnekler kabul edilmez.	Jel santrifugasyon	12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: 14:30 12:00-14:00 arasında laboratuvara gelen örnekler: 16:00 14:00'dan sonra laboratuvara gelen örnekler: Ertesi gün 10:30	Gereğinde monospesifik direkt Coombs testi için ileri tetkik önerilir.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	15/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
Kan grubu (forward+reverse)	EDTA'lı tam kan	Tam kan mor kapaklı EDTA'lı tüplere alınır. Tüplerin içerisinde pıhtı oluşmaması için kan alınır alınmaz tüp 5-6 kez yavaşca alt üst edilerek karıştırılır. Çalkalanmaz. Kan alımı esnasında kanın işaretli çizgiye kadar alımına dikkat edilmelidir.	En kısa sürede laboratuvara ulaştırılır. Pıhtılı / hemolizli örnekler, yanlış tüpte gelen örnekler kabul edilmez.	Jel santrifugasyon	12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler: 14:30 12:00-14:00 arasında laboratuvara gelen örnekler: 16:00 14:00'dan sonra laboratuvara gelen örnekler: Ertesi gün 10:30	Altı aylıktan küçük bebeklerin forward+reverse kan gruplama testleri 6. aydan sonra tekrar çalışılmalıdır. Kan/kan ürünü alıcısı veya vericisi olacak hastaların forward+reverse kan gruplama testleri ilgili transfüzyon merkezinde tekrar çalışılmalıdır.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ**TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ**

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	16/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
Gaitada Gizli Kan	Gaita	Temiz geniş ağızlı sızdırmaz vida kapaklı plastik kap	≤1 saat oda sıcaklığı (OS), ≤24 saat +4°C	İmmunokromotografik, kalitatif	12:00'a kadar laboratuvara gelen örnekler:	
Gaitada Rotavirüs/Adenovirüs antijeni	Gaita	Temiz geniş ağızlı sızdırmaz vida kapaklı plastik kap	≤30 dk(dakika) OS ≤48 saat +4°C	İmmunokromotografik, kalitatif	14:30 12:00-14:00 arasında laboratuvara gelen örnekler:	
Gaita direkt mikroskopisi	Gaita	Temiz geniş ağızlı sızdırmaz vida kapaklı plastik kap	≤30 dk OS	X400 büyütmede lökosit, eritrosit ve parazit yapıları açısından direkt mikroskopik inceleme	15:30 14:00'dan sonra gelen örnekler: 16:00	<i>E. histolytica</i> tanısı için ileri parazitolojik inceleme gerekir. Diğer parazitler için de gaita örneğinden direkt mikroskopik incelemenin duyarlılığı düşük olduğundan ileri parazitolojik inceleme önerilir.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ**TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ**

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	17/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
Boyali mikroskopik inceleme (Gram)	BOS Yara, üretral akıntı, vajinal sürüntü vb.	Kültür için alındığı şekilde alınabilir.	Steril olmayan kapta gönderilmiş örnekler kabul edilmez.	Gram boyama	12.00'a kadar gelen örnekler: 14:30 12.00'dan sonra gelen örnekler: Ertesi gün 10:30	Dışkı, kan ve boğaz sürüntüsünün Gram boyama ile incelenmesi tanısal değeri olmadığından uygun değildir.
Boyasız direkt mikroskopik inceleme	BOS, plevral sıvı, periton sıvısı, eklem sıvısı vb.	Kültür için alındığı şekilde alınabilir.	Steril olmayan kapta gönderilmiş örnekler kabul edilmez.	X400 büyütmede lökosit, eritrosit açısından direkt mikroskopik inceleme ile değerlendirilir.	12:00'a kadar gelen örnekler: 14:30, 12:00'dan sonra laboratuvara gelen: 16:00	

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	18/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
Burun kültürü	Burun sürüntüsü	Burun iç yüzeyinden steril jelli eküvyon ile sürüntü örneği alınır.	≤1 saat, OS ≤24 saat, +4°C	Aerob bakteriyojik kültür	İki iş günü sonra 14.30 (Perşembe günü verilen örneklerin sonuçları Pazartesi günü	
Boğaz kültürü	Boğaz sürüntüsü	Klinisyen tarafından steril jelli eküvyon ile her iki tonsilden varsa iltihablı/kriptik bölgeden sürüntü örneği alınır.	≤1 saat, OS ≤24 saat, +4°C	Aerob bakteriyojik kültür		A grubu beta hemolitik streptokok araştırılır.

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	19/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

İdrar kültürü	İdrar (orta akım)	Dışarıdan bulaş önlenmeli, steril, geniş ağızlı kaplar kullanılmalı, sabah idrarı veya mesanede en az 4 saat beklemiş idrar alınmalıdır. İlk 10-15 ml idrar dışarı atılır. Orta akım idrar örneği steril idrar kabına alınır. Son idrar dışarı atılır. Örnek miktarı 5-10 ml olmalıdır.	≤2 saat OS, ≤24 saat, +4°C Steril olmayan, kapağı iyi kapanmamış kaptaki örnekler, gaita bulaşmış örnekler kabul edilmez. 48 saat içinde aynı yöntemle alınan ikinci örnek kabul edilmez. Laboratuvara ulaşınca kadar 2 saatten fazla oda sıcaklığında kalan örnekler kabul edilmez. Sondalı hastaların idrar torbasından alınan idrar ve sonda ucu kabul edilmez.	Aerob bakteriyojik kültür	14.30'da verilir.)	
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
İdrar kültürü	İdrar (Bebekten steril idrar poşeti ile)	Bebekte üretra çevresi, penis/vulva iyice temizlenir, kurulanır. Steril idrar toplama torbaları yapıştırılarak sık sık izlenir (30 dk içinde idrar toplanamazsa yeni torba takılır). Sterillliği	≤2 saat OS, ≤24 saat, +4°C Steril olmayan, kapağı iyi kapanmamış kaptaki örnekler, gaita bulaşmış örnekler kabul	Aerob bakteriyojik kültür	İki iş günü sonra 14.30 (Perşembe günü verilen örneklerin sonuçları Pazartesi günü	

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ**TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ**

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	20/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

		korunarak enjektör ile torbadaki idrar steril idrar kabına aktarılabilir. Ya da steril idrar poşeti ile bekletilmeden laboratuvara gönderilir.	edilmez. 48 saat içinde aynı yöntemle alınan ikinci örnek kabul edilmez. Laboratuvara ulaşınca kadar 2 saatten fazla oda sıcaklığında kalan örnekler kabul edilmez. Sondalı hastaların idrar torbasından alınan idrar ve sonda ucu kabul edilmez.		14.30'da verilir.)	
İdrar kültürü	İdrar (Sürekli idrar kateteri olan hastadan)	Kateterin üretraya yakın kısmı klempenir, yeni gelen idrar alınır (idrar torbasında biriken idrar kültür için uygun değildir). Kateterden örnek alınacak kısım % 70'lik alkol ile silinerek dezenfekte edilir. Enjektör ile 5-10 ml idrar alınır ve steril idrar kabı içerisine aktarılır.		Aerob bakteriyojik kültür		
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar
Gaita kültürü	Gaita	Örnek kaplarının steril olması gerekmez. Temiz geniş ağızlı sızdırmaz vida kapaklı plastik kaplar yeterlidir.	≤ 1 saat OS; ≤24 saat +4 °C steril jelli taşıma besiyerinde	Aerob bakteriyojik kültür	Üç iş günü sonra 14.30 (Perşembe günü verilen örneklerin sonuçları Salı	<i>Salmonella spp</i> ve <i>Shigella spp</i> araştırılır.
Vajinal/servikal kültür	Vajen / Serviks sürüntü örneği	Steril jelli eküvyon ile klinisyen tarafından alınır	≤2 saat OS, steril jelli taşıma besiyerinde			

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	21/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

Konjunktiva sürüntüsü kültürü	Konjunktival sürüntü örneği	Steril jelli eküvyon ile klinisyen tarafından örnek alınır.	≤2 saat OS, steril jelli taşıma besiyerinde		günü 14.30'da verilir.)	
Kulak kültürü	Dış kulak yolu sürüntüsü	Steril eküvyonla dış kulak yolundan sürüntü şeklinde veya akıntıdan örnek alınır. Bu yöntem otitis media için uygun değildir.	≤2 saat OS, steril jelli taşıma besiyerinde			
Kulak kültürü	Timpanosentez ile alınan örnek	Otitis mediada klinisyen tarafından timpanosentez ile alınabilir. Dış kulak yolu sürüntüsü uygun değildir.	≤2 saat OS			
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	22/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

Yara kültürü	Yara sürüntüsü/aspirat/doku	Yara yüzeyi önce debride edilmelidir. Tüm yara yüzeyi steril SF ile temizlenmelidir. Lezyon kuru ise eküvyon SF ile nemlendirilmelidir. Örnek yara ile sağlam doku kenarından alınmalıdır. Aynı yerden mikroskopi ve kültür için çift örnek alınması tercih edilmelidir. Aspirat /abse içeriği de gönderilebilir.	≤ 2 saat OS; ≤24 saat OS steril jelli taşıma besiyerinde Kuru eküvyonlar ve steril olmayan şartlarda gönderilmiş örnekler kabul edilmez.	Aerob bakteriyojik kültür	Üç iş günü sonra 14.30 (Perşembe günü verilen örneklerin sonuçları Salı günü 14.30'da verilir.)	
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ**TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ**

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	23/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

Kan kültürü	Venöz kan	Kan ateş yükselmeden önce veya yükseliken, tercihen antibiyotik verilmeden önce alınmalıdır. Kateterden kan alınacak ise eş zamanlı periferik kan da alınmalıdır. Her şişeye erişkinlerde (yeşil kapaklı şişe) 10 ml, çocukda 3-5 ml (sarı kapaklı şişe), bebeklerde (sarı kapaklı şişe) 1-2 ml kan konulmalıdır. % 70 etil alkolle temizlenen deri, %2 iodin ile silindikten ve kuruması 1-2 dk beklendikten sonra tekrar palpe edilmeden kan alınır. Palpasyon gerekiyorsa steril eldiven giyilir. Şişeye aktarılmadan önce şişenin ağzı alkolle silinir, kuruması beklenir. Erişkinde iki venden alınan ~ yirmişişer ml kan ikişer şişeye (toplam 4 şişe) paylaşılır. Ya da bir venden 20 ml kan alınıp 2 şişeye paylaşılır; 15 dk sonra aynı şekilde bir set daha alınır.	≤2 saat OS Zorunlu hallerde ≤18 saat OS. Buzdolabında bekletilmemelidir.	Buzdolabında bekletilmiş örnekler kabul edilmez.	Beş gün (üreme durumuna göre, 5. gün sonunda negatif olarak rapor edilir) Brucella şüphesi varsa klinisyenin talebi olursa inkübasyon süresi 10 güne uzatılır.	Alınan kan örneğinin erişkinde günde toplam 30-40 ml (3-4 şişe) (2 set) olması etkenin izolasyon oranını artırması açısından önemlidir. Aynı gün 3 sete (bir set 2 şişeden oluşur) kadar örnek alınabilir.
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili kurallar	Transfer ve laboratuvara kabul kuralları	Yöntem	Raporlanma ve yorumlanma	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	24/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

Beyin omurilik sıvısı (BOS) kültürü	BOS	Cilt antisepsisi %2 iyodin ile yapılır. Üç adet steril kapaklı tüpe en az 1-2 ml örnek alınır. Tek BOS örneği alınmışsa önce mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilmeli, birden fazla alınmışsa ikinci tüp mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilmelidir. Pediatrik kan kültür şişelerine kültür için konulabilir ancak şişe üzerine bilgi yazılmalı ve laboratuvara bilgi verilmelidir. Hastadan eş zamanlı olarak kan kültürü alınması önerilir.	≤15 dk OS ≤18 saat OS, pediatrik kan kültür şişesinde Örnekler buzdolabına konmamalıdır. Steril olmayan şartlarda gönderilen örnekler kabul edilmez. Hemogram veya biyokimya tüplerine alınmış örnekler kabul edilmez.	Aerob bakteriyojik kültür	Üç iş günü sonra 14.30	
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili	Transfer ve laboratuvara kabul	Yöntem	Raporlanma ve	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ**TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ**

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	25/24
---------------------	----------	---------------------	------------	-------------------	------------	----------------	----	-----------------	-------

		kurallar	kuralları		yorumlanma	
Steril vücut sıvılarının kültürü	Eklem sıvısı, Periton sıvısı, Plevral sıvı, Perikard sıvısı, Parasentez, Asit	Antisepsi sonrası perkütan iğne veya cerrahi aspirasyon ile alınan örnek steril kaba/ taşıma besiyerine aktarılmalıdır. Kan kültür şişelerine kültür için (örnek miktarına göre erişkin şişelerine 8-10 ml, pediatrik şişelere 2-5 ml) konulabilir. Bu durumda şişe üzerine örneğin ne olduğu yazılmalı ve laboratuvara bilgi verilmelidir. Örnek kan kültür şişesinde gönderiliyor ise mikroskopi için ayrıca örnek gönderilmesi gerekir.	≤15 dk OS ≤18 saat OS, kan kültür şişesinde Örnekler buzdolabına konmamalıdır. Steril olmayan şartlarda gönderilen örnekler kabul edilmez. Hemogram veya biyokimya tüplerine alınmış örnekler kabul edilmez. Örnekler eküvyon ile ve enjektör içinde laboratuvara gönderilmemelidir.	Aerob bakteriyojik kültür	Üç iş günü sonra 14.30	
Test	Örnek	Ön hazırlık/örnek alımı ile ilgili	Transfer ve laboratuvara kabul	Yöntem	Raporlanma ve	Açıklamalar

SOMA İLÇE DEVLET HASTANESİ

TIBBİ MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

DOKÜMAN KODU	ML.RH.02	YAYIN TARİHİ	25.04.2016	REV.TARİHİ	21.03.2019	REV. NO	02	SAYFA NO	26/24
--------------	----------	--------------	------------	------------	------------	---------	----	----------	-------

		kurallar	kuralları		yorumlanma	
Balgam kültürü	Balgam	Steril, geniş ağızlı, vida kapaklı kap kullanılır. Örnek kalitesi tanı için önemlidir. Hasta oral florayı uzaklaştırmak için ağzını çalkalamalı veya gargara yapmalıdır. Tükürük ya da postnazal sıvı değil alt solunum yolu örneği verilmelidir. Hastaya nasıl örnek vereceği hekim/hemşire tarafından iyi anlatılmalıdır. Derin bir öksürükle örnek alınmalıdır.	≤2 saat OS ≤24 saat +4 °C Steril olmayan şartlarda gönderilen örnekler kabul edilmez. Tükürük örnekleri, mikroskopik olarak kaliteli olmayan balgam örnekleri kabul edilmez. Sürüntü örnekleri kabul edilmez.	Aerob bakteriyolojik kültür	Üç iş günü sonra 14.30	
Trakeal aspirasyon sıvısı kültürü	Trakeal aspirasyon sıvısı	Uygun girişim ile alınan materyaller steril kaba konulur.	≤2 saat OS ≤24 saat +4 °C Steril olmayan şartlarda gönderilen örnekler kabul edilmez. Sürüntü örnekleri kabul edilmez	Steril olmayan şartlarda gönderilen örnekler kabul edilmez.	Üç iş günü sonra 14.30	